

129 . Sânnicolau Mare | Județ: Timiș | Punct: Seliște | Anul: 1998

Anul: 1998

Cod RAN: 155537.03

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Adrian Bejan, Marius Grec

Instituții: Universitatea de Vest, Timișoara, școala Generală Nr. 2 Sânnicolau Mare

Raport

I. Scopul urmărit de cercetarea arheologică din acest an a fost delimitarea zonelor de concentrare pe suprafața platoului "Seliște" a diferitelor nivele de locuire. Acum, se poate concluziona că:

Partea de nord a platoului, supraînălțată față de restul zonei, constituie maximum de locuire în epoca feudalismului dezvoltat (sec. XV-XVIII). Nivelul feudal se găsește pe tot platoul, deranjând toate nivelele de locuire anterioară.

În zona de nord-vest, suprapusă în mare parte peste așezarea feudală, se află așezarea de sec. XI-XII, având locuințele cu inventar arheologic din această perioadă (ceramică îndeosebi) plasate la distanță de 15-20 m una de alta și înconjurate de anexe gospodărești (cuptoare, gropi de provizii și menajere etc).

Pe latura de vest și spre sud a platoului au apărut locuințe care prin inventar se datează în sec. VIII-IX. Nu se poate preciza dacă este cazul unor locuințe dispersate sau o așezare.

În estul și în sudul platoului se regăsesc urme de locuire postromană târzie (sec. VI-VII ?). Complexele sunt la mare adâncime, peste 1 m de la nivelul de călcare actual, motiv pentru care lucrările agricole nu au scos la suprafață decât foarte rar material arheologic, fapt ce face dificilă depistarea pe teren a complexelor arheologice.

De menționat, că fragmente ceramice de la epoca romană și până în feudalism se găsesc pe întregul platou. Printre descoperirile izolate mai deosebite menționăm: un fragment de ceramică romană, cu ștampila LEG XIII G, descoperit întâmplător; un mormânt de înhumatie de sec. III-IV, distrus parțial de o locuință de sec. VIII; groapă de provizii de sec. III-IV, cu ceramică cenușie și două bucăți de mozaic roman, în formă de pișcot. De asemenea, în mai multe puncte ale secțiunilor trasate, s-au găsit deasupra solului viu fragmente ceramice preistorice de mici dimensiuni, fără a se constitui într-un nivel de locuire continuu. Cele ce pot fi cu ușurință depistate la suprafața solului sunt locuințele feudal-timpurii (sec. XI-XII) și feudale.

II. În anul 1998, forța de muncă fiind împărțită în cercetarea a două obiective arheologice diferite, săpătura arheologică a fost mai restrânsă, reducându-se la secțiuni în: așezarea de sec. XI-XII., suprapusă de așezarea feudală. S-au degajat parțial sau integral și aparținând cronologic aceleiași perioade: două gropi menajere de mici dimensiuni; o groapă de bordei (doar surprinsă pe teren, nedegajată); o vatră de cuptor distrusă din vechime, aflată în afara locuințelor; un bordei cu vatră și nisă în perete; o locuință puțin adâncită (de suprafață sau semi-bordei ?), având în apropiere un cuptor cu boltă. Prin îndepărtarea cuptorului s-a degajat o groapă ovală, având ca inventar oase de animale de mari dimensiuni.

Ca și în alți ani, s-a descoperit un segment de șanț albiat (trapez cu baza mare în sus), cu gropi de stâlp. Este singura zonă unde în anul 1998 au apărut fragmente ceramice cenușii postromane. Ca și așezarea de sec. III-IV de la Hodoni Pustă, aceste șanțuri constituie probabil o modalitate de delimitare a complexelor de locuit, între ele (șanț despărțitor, gard ?). Necesitând mult efort și timp pentru degajare și neoferind material arheologic consistent, cercetările nu au urmărit pe un traseu mai lung un astfel de șanț, deci nu putem ști

dacă această ipoteză se verifică.

Dintre complexele descoperite în anul 1998, prezentăm cele două locuințe:

Bordei patrulater, cu colțurile puternic rotunjite. Laturile cu dimensiunile 3,20 x 3,10 m. Groapa începe la 0,90 m de la nivelul de călcare actual și coboară în stratul de cultură 1,40 m, deci în total adâncimea actuală a locuinței are 2,30 m. Pereții gropii sunt puțin înclinați, lărgindu-se în partea superioară și îngustându-se spre fund. Pe latura de est se găsește vatra, distrusă de vechime, protejată spre nord de o zonă de pământ cruțat, care micșorează spațiul interior al locuinței, în partea opusă vetrei, pe latura vestică, se află o nișă scobită în peretele locuinței, nișa având forma ovală, lungă de 0,75 m (adâncindu-se în zona maximă, până la 0,40 m), în peretele locuinței și înaltă de aproximativ 0,30 m. Pe fundul locuinței s-au găsit câteva fragmente de oase de animale și ceramică.

Locuință puțin adâncită (de suprafață sau semi-bordei?). Coboară în stratul de cultură de la 0,82 (0,90) m, până la 1,16 m, deci 25-35 cm. De mari dimensiuni, depășind lățimea secțiunii și casetei adiacente. Lungimea laturii degajate integral este de 4,70 m; lățimea degajată 1,75 m. Pe latura estică se află o nișă scobită în perete, de tipul unei încăperi-anexă, la 0,75 m de colțul nordic și 2 m de cel sudic, ușor trapezoidală în plan (probabil datorită scobirii peretelui dinspre interiorul locuinței), cu dimensiunile de 2 (1,50) x 1,10 m. În colțul de nord-vest există un mic prag de 20 cm înălțime și lat de aproximativ 15-20 cm.

La nord-vest de locuință, la aproximativ 2 m de colț, s-au degajat resturile unui cuptor, păstrându-se aproape integral vatra și o parte din bolta cuptorului. Vatra avea forma ovală cu axele 1,6 x 0,60, orientată nord-sud, distrusă pe latura sud-vestică, unde probabil s-a aflat deschiderea cuptorului. Arderea mai slabă a vetrei și bolții poate sugera o folosire de mai scurtă durată a cuptorului, în urma străpungerii vetrei, s-a surprins conturul unei gropi ovale, cu axele 1,20 x 2 m, orientată nord-sud, pe fundul căreia au fost așezate oase de mari dimensiuni (bazin, maxilar, picior). Groapa era puțin adâncă, coborând maxim 0,40 m în stratul de cultură, până la 1,50 m de la nivelul de călcare actual. Este evident că este mai veche decât cuptorul, dar nu există alte elemente de datare, ea putând fi contemporană cu locuința.

III. În cei 4 ani de cercetare arheologică la Sânnicolau Mare-Seliște, s-au descoperit următoarele complexe arheologice aparținând nivelelor de locuire menționate:

3 locuințe mari din epoca feudalismului dezvoltat (sec. XV-XVII-XVIII);

din așezarea de secol XI-XII: 7 locuințe, 4 gropi de provizii, două gropi menajere, vetre și cuptoare, interioare și exterioare locuințelor;

o locuință de sec. VIII-IX, cu mai multe faze de locuire;

2 cuptoare menajere și o locuință de sec. VI-VII;

un mormânt de înhumăție, o groapă de provizii și urmele unor șanțuri cu gropi de stâlpi, toate datate în sec. III-IV,

IV. Începând cu anul 1998-1999, șantierul arheologic Sânnicolau Mare, a fost integrat în cercetarea de tip GRAND, a Catedrei de Istorie a Universității de Vest din Timișoara, intitulată "Habitatul rural în Transilvania și Banat în sec. VII-IX (cu privire specială la descoperirile arheologice de pe cursul inferior al Mureșului) - proiect estimat a fi realizat în următorii trei ani. În acest context, depistarea formelor de habitat din zona Mureșului inferior prin cercetări de teren și efectuarea de sonde și cercetări sistematice-șantier arheologice la Sânnicolau Mare și Dudeștii Vechi vor contribui la cunoașterea diverselor aspecte arheologice și istorice privind locuirea Banatului de Vest; locuire ce continuă din epoca romană până în epoca formării statelor feudale.

Informații suplimentare online

[Raportul 1697 din cronică.cimec.ro](http://raportul1697.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
